

I tal dia farà un any

Les darreries de l'home

1 Servidor, quan era petit, anava a catecisme. Lla-vors se'n deia «anar a doctrina», però com que el nom no fa la cosa, mira, deixem-ho estar. El que passava, era que el catecisme l'explicava el mossèn, perquè, llavors, hi havia més mossens solters que no pas casats, i és clar, alguna cosa havien de fer els vicaris. Un tema catequètic important era «les darreries de l'home». Trancant-se de criatures, pot-ser el tema pugui semblar excessiu, apocalíptic. En tot cas diré, que la nostra introducció a la doctrina cristiana havia de passar pel tràngol de les darreries i d'altres patètiques premonicions.

2 Els castellans, de tot això en diuen «las postri-merias», que sona a macedòna de fruites i gelat de crocant, però que són, ni més ni menys, que la mort, el judici, l'infern i la glòria. Dit així, l'un darrera l'altre, ja es veu que es tracta d'un tema d'envergadura. És clar que, segons com es recita, semblen els quatre punts cardinals i encara gràcies. Però el senyor Fraga ja ens va dir que calia distingir entre la lletra i la música. I així estem.

3 El que passa és que la gent no vol sentir a parlar de la mort. La mort és un tema impopular, si-nistre. Ningu no es vol morir, com ningu no vol ser de dretes, encara que la realitat sigui ben diferent. L'única excepció són els frares de la Trapa. Els fra-res de la Trapa són molt ells i, quan es troben, es diuen amb més o menys afectació:

—Germà, recorda que t'has de morir.

I, l'altre, em sembla que contesta, si fa no fa:

—Gràcies. Ja no hi pensava.

Els frares de la Trapa, pel que sembla, tenen un humor una mica apagadet, funerari. Si algú, per exemple, tingués la caparrada d'anar pels carrers amb aquests advertiments potser seria considerat un element indesitjable. De la Eta, per ser més exactes.

4 Els que tenen més cara, per aquestes qüestions, són els filòsofs. Els filòsofs, de tant fer teories, han perdut el sentit de l'humor i, n'expliquen l'alçada d'un campanar. És el que diuen els capellans, el dimecres de cendra:

—Pols ets i pols seràs.

I el fidel, designat, contesta:

—Amén —que vol dir: «Per molts anys i que vostè ho pugui veure». A part d'aquesta petita divagació conceptual, els capellans no solen tocar el tema, al-mens de forma directa. En parlen tangencialment, elípticament, encobertament. El que fan és parlar de la resurrecció. És el que passa: els capellans sa-ben dir les coses amb molta gràcia. Perquè es veu clar que si hem de ressuscitar és que ens haurem mort abans. I ja em diran quina és la gràcia. Però la gent ho tolera bé. Li dona la impressió que res-suscitar és com tornar de vacances.

5 Els que no en fan ni cas són els enterramorts, funeraris i altres estaments relacionats amb la defunció. En parlen com si fos l'escarlatina; que s'ha de passar i que quines ganes d'amoïnar-se. En allò que pensen ells, és en trobar baguls a mida i tot el demés són trons. El problema dels baguls, ja és

una altra cosa: resulta que ara també els fan en sèrie, però sense arribar a les excel·lències de la con-fecció. I és clar, els difunts, tan si són grossos com prims, han de gastar la mateixa talla. I ja em diran.

6 També tenim el judici. La gent, d'això d'anar a judici, no vol sentir ni parlar-ne. És impopular. Impolític. La gent, està de judicis fins a la cresta i no pot suportar que després, encara el tornin a repassar. Per això tothom demana l'amnistia. Per veure si s'estalvia el judici final. I les trompetes. Això d'anar a judici a toc de trompeta, també té la seva cosa, la seva diguem-ne elucubració. Per això del tema del judici val més parlar-ne poc i de pressa i deixar les trompetes per a millors ocasions.

7 Amb l'infern, si no s'hi haguessin ficat els teò-legs, tot hauria estat diferent. Abans tothom sabia que l'infern cremava i que pobre desgraciat el que parava allà. Però els teòlegs han començat a dir-hi la seva i ja tenim el poble confús: que si els dimonis no són tan dolents com deien, que si han signat això dels drets de l'home i ja no fan tortures físiques..... I embolica que fa fort! I els motius de la condemna. Això sí que és una altra història. Abans, la gent anava a l'infern sense haver vist, pràc-ticament, una senyora despullada. La gent es con-demnava per pures entelèquies i mals pensaments, amb una facilitat extraordinària. Ara, no. Ara, la gent, per condemnar-se, ha de treure el passaport i anar a Perpinyà. O, últimament, a Barcelona. A Barcelona la gent ja es pot condemnar còmodament, perquè el govern ha començat a donar facilitats. Els governs anteriors, es veu que ens volien fer anar a tots al cel i per força. Aquest, no. Aquest és més democràtic i s'ha reunit, i ha decidit que vinga, que el que es vulgui condemnar que es condemni, que ja tenim els dos mil dòlars de renda per càpita i que s'ha de tenir un esperit demòcrata-cristià.

8 El cel és tota una altra problemàtica. Ara resulta que, al cel, només hi van uns quants privilegiats. I és clar, això és poc polític, poc democràtic, vaja.

—Per què uns hi van i els altres no? —diuen els socialistes. I és clar, tothom està d'acord: que això no és just, que és racisme. Es diu molt que una cosa determinada és racista. En Felipe González ho va dir-ho als bascos. És el problema de les minories: són mal vistes. Cada vegada més, parlar del cel en termes de minoria ètnica serà mal vist i complicat. No seria res d'estrany que es formessin piquets a les portes del cel. És el que es diu ara:

—O tots o cap. I els esquiroles a la bassa.

En fi, i pel que sembla, les darreries humanes passen un moment de crisi conjuntural. De morir-se, la gent, es mor. Però sense alegria, sense aquell «a veure què passarà». La gent s'ha tornat adusta i posa una cara de tres peus que fa plorar. Els temps canvien. De moment, ja no es veuen aquells cels vermellorsos, fluorescents, que omplien el panorama de tonalitats fantàstiques. Ja no es diu allò tan bonic de «al cel fan coques» que donava a tota la peripècia còsmica un aire atrafegat. Els forns del cel estan parats, com els camions o les fàbriques. Els àngels, mentrestant, s'han reunit en assemblea, segons diu el Tele-Exprés.

Jaume Farriol